બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર -3

જવાબપત્ર - 3

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. **[૧૦]**

વિભાગ-અ

(ભક્તિમાર્ગ, ઈંટ, સરયુદાસ, મહારાજ, વડતાલ)

૧. મહારાજ જમ્યા વગર આણંદથી **વડતાલ** પાછા આવ્યા.

૨. કાશીની સભામાં ઘનશ્યામે **ભક્તિમાર્ગ** શ્રેષ્ઠ છે એમ સાબિત કરી બતાવ્યું.

૩. મુક્તાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠનું નામ **સરયુદાસ** પાડ્યું.

૪. તેજાભાઈએ મહારાજ પાસે **ઈંટ** ની માંગણી કરી.

૫. બધા દેવો પોતાના ભક્તોને **મહારાજ** ની ભક્તિ કરવાનું કહેતા.

વિભાગ-બ

(ભણે, અભ્યાસ, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, સંત, નિજમંદિર, શાસ્ત્રીજી મહારાજ)

૬. ભગતજી મહારાજના ગુરુ **ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** હતાં.

૭. જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય તેને **નિજમંદિર** કહે છે.

૮. ભગવાન **સંત** દ્વારા હંમેશા પ્રગટ રહે છે.

૯. સ્વાધ્યાયાન્ મા પ્રમદઃ એટલે **અભ્યાસમાં** આળસ ન કર.

૧૦. જે સારી રીતે **ભણે** તે શ્રીજી અને સ્વામીને ગમે.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧.	સરયુદાસે મુક્તાનંદ સ્વામીના મનમાં પ્રવેશ કરી રામાનંદ સ્વામીના દર્શન કર્યાં.	૧.	✓
૨.	જ્ઞાન આપનાર સાચા ગુરુ સાક્ષાત્ પરબ્રહ્મ છે.	૨.	✓
૩.	આણંદની સવારીમાં મહારાજે હાથી પર બેઠા બેઠા કાકડી ખાધી.	૩.	X
૪.	શ્રીજી મહારાજે આસુરી વૃત્તિવાળા માણસોને જ સંત મહાત્મા બનાવ્યા.	૪.	✓
૫.	સંવત ૧૮૪૮ના અષાઠ સુદ પૂનમની રાત્રે ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કર્યો.	૫.	X
૬.	શિક્ષાપત્રીમાં કહ્યું છે કે કોઈ જીવની હિંસા કરવી.	૬.	X
૭.	સહજાનંદ સ્વામીએ રામાનંદ સ્વામી પાસે બે વરદાન માગ્યા.	૭.	✓
૮.	ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ આરતીમાં શ્રીજી મહારાજનો ઘણો મહિમા ગાયો છે.	૮.	X
૯.	ધર્મદેવે પુત્રની પરીક્ષા કરવા ચાર વસ્તુ પાટલા પર મૂકી.	૯.	X
૧૦.	મહારાજે જેતલપુરમાં અહિંસક યજ્ઞ કર્યો.	૧૦.	✓

પ્ર.3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. રામાનંદ સ્વામીએ મહારાજને પોતાની ગાદી ક્યારે આપી ?

(૧) કારતક વદ ૧૧ **(૨) કારતક સુદ ૧૧** (3) ચૈત્ર સુદ ૧૧ — ૧. [૨]

૨. જયરામદાસને નીલકંઠનો પત્તો કેટલા દિવસે લાગ્યો ?

(૧) ૨૦ (૨) ૧૩ (3) ૧૫ — ૨. [૧]

૩. રામાનંદસ્વામીએ નીલકંઠને કયા ગામમાં દિક્ષા આપી ?

(૧) જેતલપુર (૨) લોજ **(3) પીપલાણા** — ૩. [3]

૪. ઘનશ્યામનો જન્મ ક્યારે થયો હતો ?

(૧) સંવત ૧૮૪૮માં **(૨) સંવ ૧૮૩૭માં** (3) સંવત ૧૮૩૮માં — ૪. [૨]

૫. સ્વામીની વાતો એટલે કોના મહિમાની વાતો ?

(૧) રાધાકૃષ્ણના (૨) ભગતજી મહારાજના **(3) શ્રીજીમહારાજના** — ૫. [3]

૬. નીલકંઠને મળેલ રીંછનું નામ શું હતું ?

(૧) જાંબુરાજ **(૨) જાંબુવાન** (3) જાંબુદેવ — ૬. [૨]

૭. મુક્તાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠવર્ણીનું નામ શું પાડ્યું ?

(૧) શીતળદાસ **(૨) સરયુદાસ** (3) ગોવિંદદાસ — ૭. [૨]

૮. હરિભક્તોના શરીરે લાગેલ ગારાને મહારાજે શેનો લેપ કહ્યો છે ?

(૧) ચંદનનો (૨) મલમનો (3) કેસરનો — ૮. [૧]

૯. મહારાજે વડતાલમાં કયો ગ્રંથ લખ્યો ?

(૧) વચનામૃત **(૨) શિક્ષાપત્રી** (3) સ્વામીની વાતો — ૯. [૨]

૧૦. રામાનંદ સ્વામીના જુનામાં જુના શિષ્ય કોણ હતાં ?

(૧) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી (૨) સહજાનંદ સ્વામી **(૩) મુક્તાનંદ સ્વામી** **૧૦.** 3

૧૧. અંત સમયે મહારાજે કયા સ્વામીને જુનાગઢથી બોલાવ્યાં ?

(૧) ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને (૨) મુક્તાનંદ સ્વામીને (૩) બ્રહ્માનંદ સ્વામીને **૧૧.** ૧

૧૨. રામપ્રતાપભાઈએ એકી સાથે ઘનશ્યામને કેટલી જગ્યાએ જોયાં ?

(૧) ચાર (૨) પાંચ **(૩) ત્રણ** **૧૨.** 3

૧૩. રામાનંદસ્વામી અને નીલકંઠનો પ્રથમ મેળાપ કયા ગામમાં થયો ?

(૧) પીપલાણા (૨) લોજ (૩) ગઢડા **૧૩.** ૧

૧૪. મહારાજનો અગ્નિસંસ્કાર ક્યાં કરવામાં આવ્યો ?

(૧) જ્ઞાનબાગમાં (૨) અક્ષરવાડીમાં **(૩) લક્ષ્મીવાડીમાં** **૧૪.** 3

૧૫. મગનીરામને દીક્ષાનું નામ શું મળ્યું ?

(૧) બ્રહ્માનંદ સ્વામી **(૨) અદ્વૈતાનંદ સ્વામી** (૩) પ્રેમાનંદ સ્વામી **૧૫** ૨

૧૬. ઘનશ્યામ મહારાજની માતાનું નામ શું હતું ?

(૧) રમાદેવી **(૨) ભક્તિદેવી** (૩) સુવાસિની **૧૬.** ૨

૧૭. ઘનશ્યામે પાટલા પરથી કયો ગ્રંથ ઉપાડ્યો ?

(૧) ગીતા (૨) વચનામૃત (૩) રામાયણ **૧૭.** ૧

૧૮. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કર્યા બાદ કઈ નદીમાં ઝંપલાવ્યું ?

(૧) ઘેલા (૨) ગંગા **(૩) સરયુ** **૧૮.** 3

૧૯. ભગવાન કોના દ્વારા પૃથ્વી પર પ્રગટ છે ?

(૧) મંદિર **(૨) સાચા સંત** (૩) તીર્થસ્થાનો **૧૯.** ૨

૨૦. (જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય છે) મંદિરના અંદરના ભાગને (ગર્ભગૃહને) શું કહે છે ?

(૧) ઘરમંદિર (૨) હરિમંદિર **(૩) નિજમંદિર** **૨૦.** 3

૨૧. કોના વગર કશું પણ શક્ય નથી ?

(૧) જાદુગર (૨) ભક્તો **(૩) ભગવાન** **૨૧.** 3

૨૨. મુક્તાનંદ સ્વામીના ગુરુ કોણ હતા ?

(૧) રામાનંદ સ્વામી (૨) બ્રહ્માનંદ સ્વામી (૩) સહજાનંદ સ્વામી **૨૨.** ૧

૨૩. ભુલી પડેલ બકરી ક્યાં બેઠી હતી ?

(૧) ગુફામાં (૨) જંગલમાં **(૩) સિંહના પગલા પર (પંજા પર)** **૨૩.** 3

૨૪. મગનીરામ કયા દેશનો હતો ?

(૧) દ્રાવિડ (૨) પશ્ચિમ ભારત (૩) નેપાળ **૨૪.** ૧

૨૫. કેટલા વર્ષની ઉંમરે ઘનશ્યામે કાશીમાં પંડિતોની સભા જીતી ?

(૧) ૯ **(૨) ૧૦** (૩) ૭ **૨૫.** ૨

૨૬. છડી સવારીએ બાળકે મહારાજને શું આપ્યું ?

(૧) ચીકુ (૨) કેળું **(૩) કાકડી** ૨૬. 3

૨૭. જયરામદાસને નીલકંઠના દર્શન છેલ્લે ક્યાં થયાં ?

(૧) લોજ (૨) માંગરોળ (૩) છપૈયા ૨૭. ૧

૨૮. ઘનશ્યામને મારવા જતાં કોણ મરાયો ?

(૧) કાલિય (૨) કૌશિક **(૩) કાલિદત્ત** ૨૮. 3

૨૯. જોબન પગી મહારાજની ઘોડી ચોરવા ક્યાં ગયો ?

(૧) જેતલપુર **(૨) વડતાલ** (૩) ડભાણ ૨૯. ૨

૩૦. જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય છે તેને ગુજરાતીમાં શું કહેવાય ?

(૧) ઘરમંદિર (૨) હરિમંદિર **(૩) નિજમંદિર** ૩૦. 3

૩૧. તેજાભાઈ વણકર કયા ગામના હતા ?

(૧) અમદાવાદ **(૨) છાણી** (૩) ગઢડા ૩૧. ૨

૩૨. શિક્ષાપત્રી શું છે ?

(૧) દર્પણ (૨) ગ્રંથ (અભ્યાસપુસ્તક) (૩) ધાર્મિક નિશાન ૩૨. ૧

૩૩. પ્રમુખસ્વામી મહારાજને રાજી કરવા આપણે કેવા બાળક બનવું જોઈએ ?

(૧) ડાહ્યા **(૨) સાચા** (૩) હોંશિયાર ૩૩. ૨

૩૪. અમદાવાદમાં કોનું રાજ્ય હતું ? / કોની સત્તા હતી ?

(૧) મોગલ **(૨) પેશવા** (૩) બ્રિટીશ ૩૪. ૨

૩૫. ઘનશ્યામના જન્મથી કયું ગામ તીર્થસ્થાન બની ગયું ?

(૧) અયોધ્યા **(૨) છપૈયા** (૩) મથુરા ૩૫ ૨

૩૬. કયા બ્રાહ્મણને મહારાજે ફરીવાર સજીવન કર્યો ?

(૧) પ્રાણવલ્લભ (૨) સિધ્ધવલ્લભ (૩) અમૃતવલ્લભ ૩૬. ૧

૩૭. રામપ્રતાપભાઈએ ઘનશ્યામને ગુજરાતમાં કયા રૂપે જોયા ?

(૧) નારાયણ **(૨) સહજાનંદ** (૩) નીલકંઠ ૩૭. ૨

૩૮. ગાદીએ બેસાડવાના ઉત્સવને શું કહે છે ?

(૧) પાટોત્સવ (૨) મહોત્સવ **(૩) પટ્ટાભિષેક** ૩૮. 3

૩૯. મહારાજના સાધુ કદીય શેને ના અડે ?

(૧) કપડાં **(૨) પૈસા** (૩) અનાજ ૩૯. ૨

૪૦. ઘનશ્યામે કેટલા વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

(૧) ૧૦ **(૨) ૧૧** **(૩) ૧૫** ૪૦. ૨

પ્ર.૪ નીચેનાં આપેલા પ્રશ્નોનાં એક થી બે લીટીમાં (ઉત્તર) જવાબ લખો. [૧૦]

૧. આણંદમાં લોકોએ સવારી દરમિયાન કેવી મુશ્કેલી ઉભી કરી ?

જ. આણંદમાં જ્યારે મહારાજની સવારી જઈ રહી હતી ત્યારે ત્યાંના લોકોએ છાણ નાંખ્યું, ધૂળ ઉડાડી, કાંકરી, ઢેફાં ને ઈંટાળા નાંખ્યા. ગાળો દેવામાંયે કંઈ બાકી રાખ્યું નહીં.

૨. મહારાજે યજ્ઞ ચાલુ રાખવા શું સામર્થી વાપરી ?

જ. મહારાજે ઘીના વાસણ ભરી દીધાં અને એમ પોતાની સામર્થી વાપરી.

૩. અમદાવાદમાં સાધુઓની મંડળીએ ક્યાં મુકામ કર્યો ?

જ. અમદાવાદમાં ગામ બહાર દરિયાખાનના ઘુંમટ પાસે ભુતિયા આમલીઓનું ઝાડ હતું ત્યાં સાધુઓની મં ડળીએ મુકામ કર્યો.

૪. ઘનશ્યામને એકલો જોઈને કાલિદત્તે શું વિચાર્યું ?

જ. ઘનશ્યામને એકલો જોઈને કાલિદત્ત કહે... 'હં... આજે આ લાગમાં આવ્યો છે ! આજે તો એને પુરો જ કરી નાંખું !'

૫. મહારાજે શિક્ષાપત્રી ક્યાં લખી ?

જ. મહારાજે શિક્ષાપત્રી વડતાલમાં લખી.

૬. કાશીમાં વિદ્વાનોની સભામાં અધ્યક્ષ કોણ હતું ?

જ. કાશીમાં વિદ્વાનોની સભામાં ધર્મદેવ અધ્યક્ષ હતાં.

૭. ઘનશ્યામે કેટલા વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

જ. ઘનશ્યામે ૧૧ વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો.

૮. કૃષ્ણ તંબોળીએ નિલકંઠને શું ખવડાવ્યું ?

જ. કૃષ્ણ તંબોળીએ તાજી-કુણી કમળ કાકડીઓ નીલકંઠવર્ણીને ખવડાવી.

૯. મહારાજે લગ્ન વખતે ક્યા ગીતો ગાવાનું કહ્યું ?

જ. મહારાજે રાધા-વિવાહ, રુકમણી વિવાહના ગીતો લગ્ન વખતે ગવાતાં કર્યા.

૧૦. ક્યા મંદિરનાં બાંધકામ વખતે શ્રીજીમહારાજ માથા ઉપર પથરો ઉપાડીને લાવતા ?

જ. ગઢડા મંદિરના બાંધકામ વખતે શ્રીજીમહારાજ રોજ માથા ઉપર પથરો ઉપાડીને લાવતા.

પ્ર.૫ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. કરોડ કામ બગાડીને .....

જ. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધર્યાં ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું ?

૨. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં .....

જ. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં પાછું વાળીને જોવું જે, મારે ભગવાન ભજવા છે ને હું શું કરું છું ? એમ જોયા કરવું.

૩. આવા સાધુને મનમાં .....

જ. આવા સાધુને મનમાં સાંભરીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો.

૪. ગાફ્લાઈ ટાળવાનું કારણ .....

જ. ગાફ્લાઈ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખટકો રાખે તો ટળે ને બીજો ઉપાય તો કોઈક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.

૫. આપણે તો અક્ષરધામમાં .....

જ. આપણે તો અક્ષરધામમાં જવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. નિત્ય નિત્ય નૌતમ .... કુટુંબ સહિત તરશે.

જ. નિત્ય નિત્ય નૌતમ લીલા કરતાં અવિનાશી
અડસઠ તીરથ ચરણે, કોટિ ગયા કાશી... જય સદ્‌ગુરુ.
પુરુષોત્તમ પ્રગટનું જે દર્શન કરશે
કાળ કર્મથી છુટી કુટુંબ સહિત તરશે... જય સદ્‌ગુરુ.

૨. ગુરુરબ્રહ્મા .... શ્રી ગુરુવે નમઃ

જ. ગુરુર્બ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુઃ ગુરુર્દેવો મહેશ્વરઃ ।
ગુરુઃ સાક્ષાત પરં બ્રહ્મ તસ્મૈ શ્રી ગુરુવે નમઃ ॥

૩. માતપિતાને પાયે .... ચરણે અમને ।

જ. માતપિતાને પાયે પડશું, સંતજનોને ચરણ નમશું,
દેવ મંદિરે દર્શન કરશું, દંડવત્ કરશું, કીર્તન કરશું... અક્ષર
અક્ષરને મન ભાવ્યા અમે, પુરુષોત્તમને જાણ્યા અમે,
વંદન કરીએ ગુરુજી તમને, સદાય રાખો ચરણે અમને... અક્ષર.

૪. પાંચડે પાંચ .... મુકી દે જગનો ઠાઠ.

જ. પાંચડે પાંચ ભક્તિમાં નાવે આંચ... મારા બંધુ

છગડે છચ, શ્રીજીની બોલો જય... મારા બંધુ

સાતડે સાત, છે બ્રહ્મ અમારી જાત... મારા બંધુ

આઠડે આઠ, મુકી દે જગનો ઠાઠ... મારા બંધુ

૫. ત્વમેવ માતા .... મમ દેવદેવ ॥

જ. ત્વમેવ માતા ચ પિતા ત્વમેવ

ત્વમેવ બન્ધુ શ્ચ સખા ત્વમેવ ।

ત્વમેવ વિદ્યા દ્રવિણં ત્વમેવ

ત્વમેવ સર્વં મમ દેવદેવ ॥

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) **[૧૦]**

૧. શિક્ષાપત્રીમાં મહારાજે શું ન કરવાની આજ્ઞા કરી છે ?

૨. કાશીની સભામાં ઘનશ્યામની જીત.

૩. નીલકંઠે સુકાનું લીલું કેવી રીતે કર્યું ?